

בין אדם לעמו:

יהדות התפוצות
וקליטת עלייה

נספח 1 א - יסודי - פעילות כיתתית¹

יחד שבטי ישראל

שלב א - חושן (מליאה)

- נצייר על הלוח טבלה, שלושה טורים וארבע שורות, כמו בציור (רק הריבועים, בלי החוטים).
- נשאל את התלמידים: מה הטבלה הזו מזכירה לכם? (חפיסת שוקולד, לוח "איקס-עיגול", רשת מנגל, לוח מקשים של פלאפון ועוד).
- נוסיף לטבלה ארבעה חוטים, חוט אחד בכל פינה.
- נשאל את התלמידים: מה עכשיו הטבלה מזכירה לכם?
- נכתוב על הטבלה את שמות השבטים כפי שמופיעים בתמונת החושן.
- נספר לתלמידים שלכל שבט היה סוג אבן משלו (אודם, פיטדה, ברקת, נופח, ספיה, יהלום, תרשיש, שוהם, ישפה) ועל כל אבן היה רשום שם של שבט אחר.
- נשאל את התלמידים: למה לדעתכם החושן היה בנוי כך, מ-12 סוגים שונים של אבנים? למה אי אפשר סוג אחד של אבן לכולם, או אפילו אבן אחת ועליה כל שמות השבטים?
- נשמע את תשובות התלמידים ונרחיב: לכל אחד מן השבטים היה תחום שבו הוא טוב בצורה בולטת. זבולון טוב במסחר, יששכר בלימוד תורה, יהודה בהנהגה וכן הלאה. רק הצירוף של כולם יחד נותן את מרב הכוחות של עם ישראל. כל אחד תורם מעצמו וכך נוצר מכלול שלם של עם "יחד שבטי ישראל" (דברים, לג, ה).
- המכלול הזה יושב בתוך החושן והחושן מונח על לבו של הכהן הגדול וקשור בארבעת קצותיו כדי שלא יזוז. שאר בגדי הכהונה מונחים על הכהן, אך החושן מהודק ישירות על לבו של הכהן הגדול המאחד בתוכו את כל גוני עם ישראל.
- נשאל את התלמידים: איך אנחנו עוד יודעים שלכל שבט הייחוד שלו?
  - דגל שונה לכל שבט.
  - סמל שונה לכל שבט.
  - יעקב אבינו ברך לפני מותו כל שבט בנפרד ולא ברכה זהה לכולם.
  - משה רבנו ברך לפני מותו כל שבט בנפרד ולא ברכה זהה לכולם.

שלב ב - אי אפשר בלעדיך! (מליאה + עבודה יחידנית)

- נשאל את התלמידים: מהם הקשיים העיקריים עמם מתמודדים עולים חדשים? (שפה, לבוש והתנהגות).
- נוסיף שישנם עוד קשיים רבים - עצם עזיבת ארץ המוצא, מציאת דיור הולם, עבודה טובה, קשירת קשרים חדשים, הכרת המוסדות השונים, השתלבות במקום החדש ועוד.
- נשאל את התלמידים: מי היה העולה החדש הראשון? (אברהם אבינו).
- נאמר לתלמידים: כשה' מצווה על אברהם לעזוב את חרן הוא מגדיר זאת כניסיון, כדבר קשה. עוד הוכחה לכך שעזיבת מקום מגורים אינה צעד פשוט.
- נאמר לתלמידים: העולים החדשים הם חלק מעם ישראל וגם הם חשובים ותורמים לעם מעצמם ומהייחודיות שלהם. עלינו לכבדם ולהעריכם על הצעד האמיץ ועל המפנה שעשו בחייהם.
- נדון עם התלמידים: איך אפשר לעזור למשפחה של עולים חדשים?
- נרחיב שיש סוג של עזרה שרק מבוגרים יכולים לעזור, כמו מציאת דירה ועבודה. אבל יש המון

¹ מתוך התכנית: "מפתח הלב מתוך אמונה"

בין אדם לעמו: יהדות התפוצות וקליטת עלייה הצעות לפעילות כיתתית¹

רצינונל: חיזוק הקשר ביננו לבין יהדות התפוצות, לצד חיזוק ושיפור הקשר בין ישראלים ילידי הארץ לבין ישראלים עולים מארבע כנפות תבל הנו נשמת אפו של העם היהודי היושב בציון. תנועת הציונות, תושבי מדינת ישראל וממשלת ישראל מעולם לא אבדו תקווה לזכות לראות "בשוב ה' את שיבת ציון" של כל נדחי ישראל, יחד עם זאת יש להכיר בקשיי העולים, להושיט להם יד, ובה בעת לפעול ללא לאות לחיזוק הקשר עם קהילות ישראל בתפוצות.

מטרות:

1. לברר עם המשתתפים את מהות הקשר שיש לכל אדם יהודי עם עם ישראל ואת מידת המחויבות שלו כלפי עמו.
2. לחזק בקרב המשתתפים תחושות ורגשות של אחריות, סובלנות, אהבה ושייכות, קבלת האחר ומעורבות חברתית בכלל וכלפי עולים בפרט.
3. לגבש עם המשתתפים רעיונות מעשיים לעשייה למען עידוד העלייה למדינת ישראל ולחיזוק הקשר בין ילידי הארץ לבין העולים.

נספחים:

נספח 1 א - נספח 1 יא: שניים עשר דפי פעילות אישית קבוצתית או למליאה, לבחירה על ידי המורים ונציגי הקהל הכיתתיים.
הערה: חלק מדפי הפעילות מותאמים לבתי הספר היסודיים, חלק מותאמים לבי הספר העל-יסודיים וחלק לכולם.

נספח 2: "קליטת עלייה כאן ועכשיו!", דף משימה קבוצתית.

נספח 3: דף שיקוף כיתתי - להעברה לרכז "הקהל למען ציון" בית ספרי.

מהלך הפעילות:

שלב א - מליאה: עידוד חשיבה בנושא "יהדות התפוצות וקליטת עלייה" והצפת אתגרים לשיפור בעשייה בתחום.
המנחה יבחר אחד מדפי המידע או המקורות המופיעים בנספח 1, יחלק אותו למשתתפים ויקיים דיון או פעילות.

שלב ב - קבוצתי: קליטת עלייה, כאן ועכשיו!

המנחה יחלק למשתתפים דף משוב "קליטת עלייה, כאן ועכשיו!" (נספח 2) ויבקש מן המשתתפים להשלים את הדף.

שלב ג - מליאה: גיבוש הצעות מעשיות לפעילות בתחום

- מובילי הקהל יאספו את הדפים ויכינו רשימת הצעות מעשיות לבחירה.
- הכיתה תצביע ותבחר שלושה רעיונות לכלל בית הספר לקידום הקשר בין אדם לארצו ולמדינתו, וכן רעיון לעשייה כיתתית לאלתר (תיתכן חפיפה).
- שלב ד - סיכום:** מובילי "הקהל" יארגנו את המידע, יכינו דף שיקוף כיתתי (נספח 3), יציגו את הדף בפני הכיתה ויעבירו את הדף למליאת הקהל הבית ספרית.

¹ מומלץ להעביר את הפעילות בשיתוף עם מובילי "הקהל" הכיתתי.

פאזל

עזרות שדווקא אנו כילדים יכולים - לשלב את העולה בחברה, לשתף אותו במשחקים, להזמין אותו לפעילויות, להכין יחד שיעורי בית, ללמוד במשותף למבחנים ועוד.

- במאור פנים
- בסבלנות
- נאהב אותו כמו שהוא ולא נצפה ממנו להשתנות
- נסביר לו את החומר
- נזמין אותו
- ועוד

סיכום - יחד שבטי ישראל (עבודה יחידנית במליאה)

- נחלק לכל תלמיד פיסת בריסטול מהשלט "יחד שבטי ישראל" (דברים, לג, ה).
- נפזר בכיתה מצבעים (טושים), עפרונות צבעוניים, צבעים, עטים וכו'.
- נבקש מכל תלמיד לצבוע את החלק שלו כפי רצונו. לא חייבת להיות אחידות בצבעים, בדוגמות או בסגנון הצביעה. הצביעה היא עצמאית לגמרי.
- נאסוף את כל החלקים הצבועים ונדביק אותם יחד, אפשר על בריסטול נוסף כבסיס.
- נסתכל עם התלמידים על התוצר הגמור ונסביר שרק בשיתוף כוחות של כולם, כשכל אחד תרם את הייחודיות שלו, הייתה יכולה להיווצר כרזה (פלקט) כל כך יפה ומיוחדת.
- נתלה את הכרזה בכיתה.

החושן

נספח 1 ב - יסודי - דף לימוד ודילמות

כל ישראל ערבין זה לזה - האמנם?

מה תפקידה של מדינת ישראל לאור קטעי המקורות הבאים?
 מהו התפקיד של תפוצות ישראל כלפי מדינת ישראל?
 במה תורם קיומה של מדינת ישראל ליהודי התפוצות?
 במה תורמים יהודי התפוצות להמשך קיומה של מדינת ישראל?
 באילו תחומים יכול לבוא לידי ביטוי המושג "ישראל ערבין זה לזה"?
 מהו היחס הראוי של ישראלים ליהודים מהתפוצות?

קראו את קטעי המקורות שלהלן, בררו בינכם עם אלו דעות אתם מזדהים וכתבו מכתב לקבוצת חברים בני גילכם באחת מתפוצות ישראל בו תנסו לחזק את הקשר עמם ואולי אף לעודד אותם לעלייה לארץ ישראל, נסו להשתמש בחלק מן ההיבטים האידאולוגיים או מן הנתונים המוצעים במקורות שלהלן:

קטע א - קול דודי דופק

יהודי הנס מארץ-אויב יודע שעכשיו הוא יכול למצוא מקלט בטוח בארץ אבות. זוהי תופעה חדשה בדברי ימינו. עד הנה אוכלוסי-ישראל כשהיו נעקרים ממקומם, נדדו במדבר העמים מבלי למצוא מחסה ומעון בארץ אחרת. בעטיה של סגירת שערים בפני גולים ונודדים באה כליה על שבטי ישראל. עתה נשתנה המצב. כשאומה פלונית מפליטה את המיעוט היהודי מתוכה, המגורשים מכוונים את צעדיהם ציונה, והיא קולטת את בניה כאם רחמנייה...

הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'יק, קול דודי דופק, תורה ומלוכה, תשמ"א, עמ' 21

קטע ב - מדינת ישראל היא הראש

"(מדינת) ישראל היא ראש היהדות; היא ראש הדאגה, ראש התקווה, ראש הגאווה (יהדות ללא מדינת ישראל היא כמו גוף ללא ראש). אין אלו מליצות. היכנס למרכז יהודי קהילתי בצפון אמריקה ובדוק את לוח המודעות. רובו עוסק בעניינה של ישראל: תרומה, נסיעה מאורגנת בקיץ, שיעורי עברית, ריקודי עם מישראל, הרצאת ישראל אורח, הפגנת מחאה בעניין ישראלי. ישראל היא התוכן היהודי העיקרי לגבי רוב רובה של הקהילה היהודית 'המחויבת' בעולם כולו...

אמנון רובינשטיין, להיות עם חופשי, הוצאת שוקן, 1977, עמ' 195

קטע ג - ישראל כמקור עניין, אתגר והזדהות

יותר ממחצית העם היהודי חי בישראל. המדינה נתפסת על ידי הקהילות היהודיות בתפוצות כמדינה חזקה ומבוססת ולא כמדינה חלשה בראשית דרכה, הקשורה כבעבר בחבל הטבור ליהדות התפוצות ותלויה בה...

הדרך העיקרית שאנו מציעים היא מיצובה של ישראל כמקור עניין, אתגר והזדהות לצעירים יהודים מכל העולם...

זאב ביילסקי, יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונות העולמית (הארץ, 8.5.06)

קטע ד - סקר מטעם הסוכנות האירופית

בשנת 2012 נערך סקר מטעם הסוכנות האירופית לזכויות יסוד בשמונה ממדינות האיחוד האירופי. בסקר השתתפו 5847 משיבים שהזדהו כיהודים.

בסקר, שעסק באופן שאנטישמיות משפיעה על יהודים באיחוד האירופי, דיווחו 26% מהמשתתפים כי חוו ב-12 החודשים שקדמו לסקר מקרים של פגיעה מילולית או הטרדה בגין יהדותם, ו-4% דיווחו כי חוו אלימות פיזית או איום באלימות. 64% מאלו שחוו אלימות או איומים השיבו כי לא דיווחו על כך לרשויות.

כרבע מכלל המשיבים דיווחו שמדי פעם הם נמנעים מלבקר באתרים יהודיים או להשתתף באירועים יהודיים מפני שאינם חשים בטוחים בהם, ומספר זהה של משיבים דיווחו כי הם מתרחקים ממקומות מסוימים באזור מגוריהם כי אינם חשים בטוחים בהם, משום שהם יהודים.

מתוך "סוגיות בתחומי עלייה, קליטה והתפוצות מסמך מובא לוועדה בכנסת ה-20, יוני 2015, European Union, Agency for Fundamental Rights, Discrimination and Hate Crime Against Jews in EU Member States: Experiences and Perceptions of Antisemitism, November 2013

מכתב לילד בן גילי בחו"ל

נספח 1 ב - על-יסודי - דף לימוד ודילמות

כל ישראל ערבין זה לזה - האמנם?

מה תפקידה של מדינת ישראל לאור קטעי המקורות הבאים?
מהו התפקיד של תפוצות ישראל כלפי מדינת ישראל?
במה תורם קיומה של מדינת ישראל ליהודי התפוצות?
במה תורמים יהודי התפוצות להמשך קיומה של מדינת ישראל?
באילו תחומים יכול לבוא לידי ביטוי המושג "ישראל ערבין זה לזה"?
מהו היחס הראוי של ישראלים ליהודים מהתפוצות?

קראו את קטעי המקורות שלהלן, בררו בינכם עם אלו דעות אתם מזדהים וכתבו מכתב לקבוצת חברים בני גילכם באחת מתפוצות ישראל בו תנסו לחזק את הקשר עמם ואולי אף לעודד אותם לעלייה לארץ ישראל, נסו להשתמש בחלק מן ההיבטים האידאולוגיים או מן הנתונים המוצעים במקורות שלהלן:

קטע א - קול דודי דופק

יהודי הנס מארץ-אויב יודע שעכשיו הוא יכול לחצוא מקלט בטוח בארץ אבות. זוהי תופעה חדשה בדברי ימינו. עד הנה אוכלוסי-ישראל כשהיו נעקרים ממקומם, נדדו במדבר העמים מבלי למצוא מחסה ומעון בארץ אחרת. בעטייה של סגירת שערים בפני גולים ונודדים באה כליה על שבטי ישראל. עתה נשתנה המצב. כשאומה פלונית מפליטה את המיעוט היהודי מתוכה, המגורשים מכוונים את צעדיהם ציונה, והיא קולטת את בניה כאם רחמנייה...

הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'יק, קול דודי דופק, תורה ומלוכה, תשמ"א, עמ' 21

קטע ב - מדינת ישראל היא הראש

"(מדינת) ישראל היא ראש היהדות; היא ראש הדאגה, ראש התקווה, ראש הגאווה (יהדות ללא מדינת ישראל היא כמו גוף ללא ראש). אין אלו מליצות. היכנס למרכז יהודי קהילתי בצפון אמריקה ובדוק את לוח המודעות. רובו עוסק בעניינה של ישראל: תרומה, נסיעה מאורגנת בקיץ, שיעורי עברית, ריקודי עם מישראל, הרצאת ישראל אורח, הפגנת מחאה בעניין ישראלי. ישראל היא התוכן היהודי העיקרי לגבי רוב רובה של הקהילה היהודית 'המחויבת' בעולם כולו..."

אמנון רובינשטיין, להיות עם חופשי, הוצאת שוקן, 1977, עמ' 195

קטע ג - ישראל כמקור עניין, אתגר והזדהות

יותר ממחצית העם היהודי חי בישראל. המדינה נתפסת על ידי הקהילות היהודיות בתפוצות כמדינה חזקה ומבוססת ולא כמדינה חלשה בראשית דרכה, הקשורה כבעבר בחבל הטבור ליהדות התפוצות ותלויה בה...
הדרך העיקרית שאנו מציעים היא מיצובה של ישראל כמקור עניין, אתגר והזדהות לצעירים יהודים מכל העולם...

זאב ביילסקי, יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונות העולמית (הארץ, 8.5.06)

קטע ד - סקר מטעם הסוכנות האירופית

בשנת 2012 נערך סקר מטעם הסוכנות האירופית לזכויות יסוד בשמונה ממדינות האיחוד האירופי. בסקר השתתפו 5847 משיבים שהזדהו כיהודים.
בסקר, שעסק באופן שאנטישמיות משפיעה על יהודים באיחוד האירופי, דיווחו 26% מהמשתתפים כי חוו ב-12 החודשים שקדמו לסקר מקרים של פגיעה מילולית או הטרדה בגין יהדותם, ו-4% דיווחו כי חוו אלימות פיזית או איום באלימות. 64% מאלו שחוו אלימות או איומים השיבו כי לא דיווחו על כך לרשויות.
כרבע מכלל המשיבים דיווחו שמדי פעם הם נמנעים מלבקר באתרים יהודיים או להשתתף באירועים יהודיים מפני שאינם חשים בטוחים בהם, ומספר זהה של משיבים דיווחו כי הם מתרחקים ממקומות מסוימים באזור מגוריהם כי אינם חשים בטוחים בהם, משום שהם יהודים.

מתוך "סוגיות בתחומי עלייה, קליטה והתפוצות מסמך מבוא לוועדה בכנסת ה-20, יוני 2015, European Union Agency for Fundamental Rights, Discrimination and Hate Crime Against Jews in EU Member States: Experiences and Perceptions of Antisemitism, November 2013

קטע ה - הגלות גורמת עיכוב בהתגלות אור החיים הכלל-ישראלי

כל עם-ישראל הוא גוף אחד שלם שמופיע בבריאותו רק בארץ-ישראל. בגלות אנו נמצאים במצב לא נורמלי ולא בריא, והשיבה לארץ-ישראל היא שיבה לנורמליות. בגלות איננו במלוא בריאותנו, מכיוון שנהרסה מציאותנו הכלל-ישראלית, ונשארו יחידים, "שארית ישראל". הגלות גורמת עיכוב בהתגלות אור החיים הכלל-ישראלי, נהרסת מציאותנו הציבורית והלאומית, ואנו נשארים מבודדים. אמנם לא לנצח יבשו עצמותינו, ואנו מחכים להתגלות אור חיים מחדש. והנה מגיע זמן החזרה לבריאותנו, הקיץ הקץ!

שיחות הרב צבי יהודה, ערך: הרב ש"ח אבינר, שיחה א תשכ"ז, עמ' ז-ג

נספח 1 ג - על-יסודי - דף לימוד ומשימה

ראו באורי... איילת השחר כבר מפציעה

כיצד ניתן להסביר את העלייה הגדולה לארץ ישראל?

עיינו במקורות שלהלן והאזינו לשיר

ראו באורי שזורח...
ברחובות הומים אדם אפשר להרגיש את זה,
אומרים זו גאולה, הנה הנה זה בא.
וכשהלב כמעט נשבר שרוע על אדמת ניכר,
איילת השחר מפציעה.

למילים: ראו באורי, אודי וליך דויד
לקליפ: [אודי דויד - ראו באורי הקליפ הרשמי](#)

בכל יום נמשך סדר הפלאים של קיבוץ גלויות

מתוך "התורה הגואלת" ח"ד עמ' נ

אני רואה בקיבוץ גלויות את הנס הגדול ביותר בכל ההיסטוריה האנושית, מפני שאין עוד עם ששרד אלפי שנים בכל קצות הארץ וחזר לארצו. אף בהיסטוריה היהודית - גם יציאת מצרים וגם שיבת ציון מבבל באו מכיוון אחד ובראש אחד; הן לא היו קיבוץ גלויות. אין אדם שראה מעולם תופעה כזאת, עד ימינו. קיבוץ גלויות הרי מתרחש לנגד עינינו זה כמה דורות - לפיכך זו ההוכחה הניצחת לאמת התורה והנבואה, להימצאות ה' בקרבנו. אין צורך בראיות נסתרות;

די לנו במראה עיניים: "כִּי עַיִן בְּעַיִן יֵרְאוּ בְּשׁוֹב ה' צִיּוֹן" (ישעיהו נב, ח).

הרב יואל בן-נון, "נס קיבוץ הגלויות", עמ' 11

"מנהיגי הציונות באו לבשר ישועה פשוטה, שאינה מכוונת לגאולה הכללית ואין בה שמץ מן הרוחניות, וכל כולה הינה חומרית ומדינית בלבד - מפעל לאומי להצלת העם היהודי."

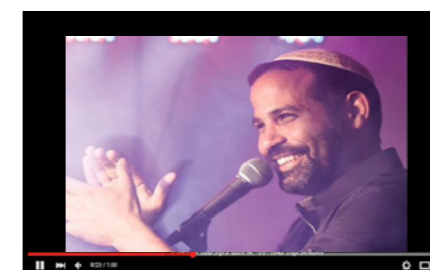
הרב יצחק יעקב ריינס, "אור חדש על ציון", ניו יורק 1946, עמ' 276

נספח 1 ג - יסודי - דף לימוד ומשימה

ראו באורי... איילת השחר כבר מפציעה

כיצד ניתן להסביר את העלייה הגדולה לארץ ישראל?

עיינו במקורות שלהלן והאזינו לשיר

ראו באורי שזורח...
ברחובות הומים אדם אפשר להרגיש את זה,
אומרים זו גאולה, הנה הנה זה בא.
וכשהלב כמעט נשבר שרוע על אדמת ניכר,
איילת השחר מפציעה.

למילים: ראו באורי, אודי וליך דויד
לקליפ: [אודי דויד - ראו באורי הקליפ הרשמי](#)

בכל יום נמשך סדר הפלאים של קיבוץ גלויות

מתוך "התורה הגואלת" ח"ד עמ' נ

אני רואה בקיבוץ גלויות את הנס הגדול ביותר בכל ההיסטוריה האנושית, מפני שאין עוד עם ששרד אלפי שנים בכל קצות הארץ וחזר לארצו. אף בהיסטוריה היהודית - גם יציאת מצרים וגם שיבת ציון מבבל באו מכיוון אחד ובראש אחד; הן לא היו קיבוץ גלויות. אין אדם שראה מעולם תופעה כזאת, עד ימינו. קיבוץ גלויות הרי מתרחש לנגד עינינו זה כמה דורות - לפיכך זו ההוכחה הניצחת לאמת התורה והנבואה, להימצאות ה' בקרבנו. אין צורך בראיות נסתרות;

די לנו במראה עיניים: "כִּי עַיִן בְּעַיִן יֵרְאוּ בְּשׁוֹב ה' צִיּוֹן" (ישעיהו נב, ח).

הרב יואל בן-נון, "נס קיבוץ הגלויות", עמ' 11

נספח 1 ה - יסודי

כרזה מספרת

לפניכם כרזות בנושא עליה וקליטה.

- בחר בכרזה המבטאת לדעתך את נושא קליטת עליה.
- מה הסיפור / המסר שהכרזה מספרת?
- האם אתה מסכים עם המסר שמעבירה הכרזה?
- הציעו מעשה או מיזם להובלת מסר המשפר את יחסנו לעולים.

נספח 1 ד - יסודי על-יסודי - משימת צפייה

"שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך..."

ישעיהו ס, ד

צפו באחד משני הסרטים הבאים:

• לקישור: עלייה וצינונות - מתוך מהדורת מבט

מאות עולים חדשים מארצות הברית ומקנדה הגיעו הבוקר לישראל, וכאן קיבלו את פניהם בטקס חגיגי: נשיא המדינה, ראובן ריבלין, ושר הפנים, גדעון סעה. רבים מהם צפויים להתגייס לצה"ל כבר בחודש נובמבר, בתור חיילים בודדים.

• לקישור: שובי אל ביתי

עשרות אלפי יהודים במשך עשרות שנים עולים לארץ עם ילדיהם הקטנים לפעמים תוך סיכון חייהם, כמו אז גם היום ממשיכים לעלות לארץ למרות כל הקשיים. כי אין כמו ארץ ישראל - הארץ שלנו!!

שאלות לדיון:

1. מדינת ישראל מתאמצת להביא יהודים לארץ. מדוע?
2. היכן לדעתך קל יותר לחיות, במדינות אחרות או בישראל?
3. מהם הקשיים איתם מתמודדים העולים לארץ?
4. האם אתה רואה את עצמך בעתיד חי במדינה אחרת מדוע? האם אתה חי במדינה יכול להבין יהודים החיים במדינות אחרות?
5. מה ניתן לעשות על מנת להקל את הקליטה של העולים לארץ?

"עם ישראל, חזקים ביחד" תלמידי ישיבת רמב"ם (מיימונידיס, ברוקליין, בוסטון, ארה"ב), צולמה ב- 15.10.2015 בעקבות אירועי הטרור בישראל.

נספח 1 ו - יסודי על-יסודי - משימת צפייה

חוזרים הביתה משלימים את התמונה הישראלית

צפו בסרטים הבאים.

התייחסו לסעיפים הבאים:

- מה מחבר את העולים לארץ?
- מהן הסיבות לעלייה לארץ?
- למרות הסיפורים המרגשים, עדיין יש לעולים החדשים קשיים רבים. אילו קשיים מופיעים במרוםז בסרט?
- בחר משפט שריגש אותך בסרט.
- איזה מהסיפורים מצא חן בעיניך ביותר? הסבר מדוע.

הסרטים משקפים רגשות של הזהות היהודית של יהודים ממדינות שונות.

- ציינו שלושה תחומים שקשורים לזהות היהודית של בני הנוער.
- בחרו בתחום אחד אותו תבחרו לחזק בפעילות הקהל.

טטה סטרקובסקי, ארגנטינה

שלומי ביצה, אתיופיה

אירה חייקין, אוקראינה

נעמי פרץ, צרפת

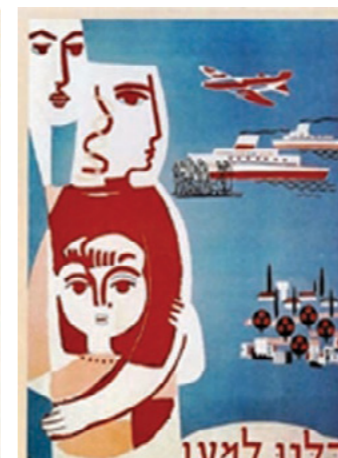
אלון דיאמנט כהן

נספח 1 ה - על-יסודי

כרזה מספרת

לפניכם כרזות בנושא עליה וקליטה.

- בחר בכרזה המבטאת לדעתך את נושא קליטת עליה.
- מה הסיפור / המסר שהכרזה מספרת?
- האם אתה מסכים עם המסר שמעבירה הכרזה?
- הציעו מעשה או מיזם להובלת מסר המשפר את יחסנו לעולים.

נספח 1 ח - יסודי על-יסודי - דף משימה

עלייה וקליטה - 2015

הקרנת סרט זה מומלצת לבתי הספר העל-יסודיים בלבד
לקישור: [מתן חודורוב: האם מדינת ישראל ערוכה לקלוט גלי עלייה המוניים מצרפת?](#)

צפו בכתבה המופיעה בקישור והתייחסו לשאלות:

- על אילו קשיים בהליך הקליטה של העולים מצביע הכתב בכתבה?
- עם אלו קשיים נוספים, לדעתכם, מתמודדים העולים עם הגעתם ארצה?

לבתי הספר היסודיים מומלץ להתחיל משלב זה

- עם אלו קשיים, לדעתכם, מתמודדים העולים עם הגעתם ארצה?
- המליצו לממשלה על דרכי פעולה לשיפור הליך הקליטה בארץ.
- מה אני יכול לעשות על מנת לסייע ולעזור בהליך הקליטה של העולים? חשבו על ההזדמנויות לסייע במסגרות השונות: בבניין המגורים שלי, בשכונה, בקהילה, במתנ"ס, בתנועת הנוער, בכיתה ובבית הספר...

לפניכם מספר קישורים לסיפורי קליטה.

האם סיפורים אלו מעוררים תובנות אחרות / נוספות ביחס לקליטת עלייה?

קליטת עולים דרך ה'הסדר' - קלה יותר

יו"ר ועדת הקליטה,
ח"כ אברהם גנוסה,
בי"אור עציון:
"קליטת העולים
החדשים שמגיעים
לישיבות ההסדר -
תהיה קלה יותר".

[לכתבה המלאה הקש כאן](#)

מרגישה בטוחה בשומרון - הרבה יותר מפריז

29,500 עולים
חדשים הגיעו
בתשע"ה. נמשכת
מגמת הגידול
בעלייה לישראל. רוב
העולים הם מצרפת
ומאוקראינה.

[לכתבה המלאה הקש כאן](#)

"ניצחון" הציונות

29,500 עולים
חדשים הגיעו
בתשע"ה. נמשכת
מגמת הגידול
בעלייה לישראל. רוב
העולים הם מצרפת
ומאוקראינה.

[לכתבה המלאה הקש כאן](#)

נספח 1 ז - יסודי על-יסודי - דף לימוד

ותוליכם מהרה קוממיות לציון

תפילה לשלום המדינה

"אבינו שבשמים, צור ישראל וגואלו, ברוך את מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו. הגן עליה באברת חסדך, ופרש עליה סכת שלומך, ושלח אורך ואמתך לראשיה, שריה ויועציה, ותקנם בעצה טובה מלפניך. חזק את ידי מגני ארץ קדשנו, והגחילם אלהינו ישועה ועזרת נצחון תעשרם, ונתת שלום בארץ ושמחת עולם ליושביה. ואת אחינו כל בית ישראל פקד-נא בכל ארצות פזוניהם, ותוליכם מהרה קוממיות לציון עירך ולירושלים משכן שמה ככתוב בתורת משה עבדך: "אם יהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך ה' אלהיך ומשם יקחה והביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה, והיטבך והרבך מאבתיד" (דברים ל ד-ה). ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמה ולשמר את כל דברי תורתך. ושלח לנו מהרה בן דוד משיח צדקתך לפדות מחכי קץ ישועתך. הופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצה, ויאמר כל אשר נשמה באפו: "ה' אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה". אמן סלה.

ניתן להשמיע ברקע את התפילה לשלום המדינה, מבוצעת ע"י שי אברמסון, החזן הראשי לצה"ל:
[לקישור: תפילה לשלום המדינה, שי אברמסון, החזן הראשי לצה"ל.](#)

שאלות לדיון

- מה משמעות הפסוקים המודגשים? על מה אנו מתפללים?
- מדוע לדעתכם מופיעה התפילה על קיבוץ גלויות בתפילה לשלום המדינה?
- כיצד קיבוץ הגלויות והעלייה לארץ תורמים לשלום המדינה?
- חברו תפילה אישית המביעה משאלת לב ומתייחסת לקליטת העלייה בארץ.

נספח 1 י - על-יסודי - דף לימוד ומחשבה

לעד חיה בלבנו

שיר האמונה

צור: חני עמנואל

לעד חיה בלבנו,
האמונה הנאמנה,
לשוב לארץ קודשנו,
עיר בה דוד חנה.

שמה נעבוד אלוהינו,
בחדווה, בגילה וברננה,
שמה נעלה לרְגְלֵינו,
שלוש פעמים בשנה.
לעד חיה...

שמה נעמוד לגורלנו,
אב המון קנה,
שמה נחיה חיינו,
חיי עדת מי מנה.
לעד חיה...

תורת חיים חמדתנו,
מפי עליון ניתנה,
נצח היא נחלתנו,
ממדבר מתנה.
לעד חיה...

(הרב קוק, "אורות הראיה", דף 59)

לקישור: שיר האמונה, ר' דוד רפאל בן עמי

- הכינו כלי להפצת החזון בקרב יהודי תפוצות העולם על פי השלבים הבאים:
א. צרו סרטון, סלוגן או פלייר ייחודי ברוח שיר האמונה, הקורא לשוב לארץ קודשנו.
ב. הפיצו את יצירתכם בקרב קהילות יהודיות בעולם באמצעים שונים. ניתן להיעזר בקרובי משפחה הגרים בחו"ל, בשליחי הסוכנות היהודית או בשליחי תנועות הנוער, ובאמצעי התקשורת השונים.

נספח 1 ט - יסודי על-יסודי - דף משימה

חזונו של הרצל

"אין בעולם אדם חזק או עשיר שיוכל להסיע עם מארץ אל ארץ.
רק רעיון יחולל זאת, ואכן לרעיון המדינה כח כזה.
במשך כל ליל-גלותם הארוך לא חדלו היהודים מלחלום את חלום מלוכתם,
"לשנה הבאה בירושלים!" קראנו בכל הדורות.
עתה הגיעה השעה להראות,
כי בידינו להפוך את החלום לרעיון בהיר כצהרים".
(תיאודור הרצל, מדינת היהודים, עמ' 10-11)

• מהן הסיבות לעלייה היהודית ארצה?

טבלת נתוני עלייה לפני קום המדינה ואחרי קום המדינה, על פי חלוקה לשנים וליבשות*

תקופת עלייה Period of immigration	יבשת לידה סך הכל				לא ידוע(5) Not known(5)
	אסיה(3) Asia(3)	אפריקה Africa	אירופה - אמריקה(4) Europe-America(4)	אסיה(3) Asia(3)	
Absolute numbers מספרים מוחלטים					
Before the establishment of the State of Israel לפני קום מדינת ישראל					
1919 - 14 V 1948	40,776	4,033	385,066	(6)52,982	
After the establishment of the State of Israel אחרי קום מדינת ישראל					
15 V 1948 - 2010	457,907	536,766	2,053,686	26,870	
15 V 1948 - 1951	237,704	93,282	336,624	20,014	
1952 - 1954	13,580	27,470	12,983	643	
1955 - 1957	9,988	102,197	52,138	2,169	
1958 - 1960	13,551	13,818	48,106	495	
1961 - 1964	19,899	116,671	91,462	761	
1965 - 1968	15,531	28,277	37,526	910	
1969 - 1971	20,778	19,937	75,482	594	
1972 - 1974	7,037	9,718	125,960	38	
1975 - 1979	12,419	9,555	102,499	354	
1980 - 1984	7,555	19,356	56,427	299	
1985 - 1989	6,878	9,308	53,840	170	
1990 - 2001	75,687	55,619	928,265	422	
2002 - 2006	13,643	20,932	83,619	-	
2007 - 2010	3,657	10,626	48,755	-	

*מתוך: העלייה לישראל
2007-2010, הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה, מדינת ישראל,
ירושלים, סיוון תשע"ב, יוני 2012.

נספח מספר 2

דף משוב קליטת עלייה - כאן ועכשיו!

קראו את הכתבה שהתפרסמה עם פתיחת שנת הלימודים:

חוזרים לבית הספר

2,900 עולים חדשים מצטרפים לבתי הספר: "ילמדו את ההורים על החברה הישראלית"

ועכשיו בעברית

דינוק חד של 50% במספר העולים במערכת החינוך. מבין 1.7 מיליון תלמידים, ל-2,900 זו תהיה השנה הראשונה במערכת החינוך בישראל. אם לתאומים שהגיעו מאוקראינה לפני חצי שנה ועולים לכיתה א': "הם שואלים מתי כבר יידעו לקרוא"

עומרי אפרים, איתמר אייכנר ושחר חי | עדכון אחרון: 31.08.15, 00:28

אור ודניאל קמינסקי

Recommend 104

[קישור לכתבה המלאה שהתפרסמה ב YNET](#)

קליטת עלייה איננה משימת העבר אלא משימה העומדת לפתחנו גם כעת. על פי האמור בכתבה ישנם כ-34,400 תלמידים עולים בכיתות א-יב במערכת החינוך בישראל בשנת 2015. **חישבו!! על שלוש פעילויות אישיות, כיתתיות או בית ספריות שיש בכוחן לעורר את האהבה (לימוד / משחק / מבצע / אירוע / התנדבות / שיר / הופעה וכו').**

1. _____

2. _____

3. _____

נספח 1 יא - על-יסודי - משימת צפייה

עדה שלא מאבדת אמונה

גרמי קול חבש עם קבוצת שדרות - קליפ שיר האמונה, לא מאבדים תקווה

לקישור: שיר אמונה קצת אחר על אמונתם של נוער יהודי אתיופיה - "עדה שלא מאבדת אמונה"

- עם אילו קשיים מתמודדים העולים, כפי שעולה מתוך הקליפ?
- האם לדעתכם יש קשיים נוספים?
- המליצו לממשלה/לעירייה/לבית הספר על דרכי פעולה לשיפור הליך הקליטה בארץ.
- מה אני יכול לעשות על מנת לסייע ולעזור בהליך הקליטה של העולים? חשבו על ההזדמנויות לסייע במסגרות השונות: בבניין המגורים שלי, בשכונה, בקהילה, במתנ"ס, בתנועת הנוער, בכיתה ובבית הספר...

נספח 3 - בין אדם לעמו

דף שיקוף כיתתי - להעברה לרכז "הקהל למען ציון" בית ספרי

נושא

הסוגיות העיקריות עליהן שוחחנו בכיתה

החלטות הכיתה למליאת הקהל של בית הספר הצעות ליוזמות מעשיות

החלטה (אחת) לביצוע במסגרת כיתתית מתווה לפעילות בכיתה

רעיונות מעניינים נוספים שכדאי וחשוב לזכור

מי אנחנו? כיתה, מחנך, נציגי הקהל שלנו